

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispvtatio IV. De effectibus Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

ut decepti se etiam parentum amplectantur. Quando vero infantes coniuncti sunt parentibus seruis, obligatio est ex misericordia in dominis, separandi infantes ante quam veniant ad usum rationis ob dictum periculum. Quamdiu tamen infantes coniuncti sunt parentibus, non incumbit dominis obligatio eos infantes baptizandi, quia non obligatio ex religione, quia ex hac virtute tantum tenentur, quamdiu eis incumbit obligatio educandi illos, neque dominis incumbit obligatio emendandi errorem parentum quod Baptismum, & educationem spiritualem infantum. Ita tamen domini ad praedicta tenentur, ut possint a dicta obligatione etiam misericordia excusari ratione alicuius grauius incommodi, quod etiam arbitrio prudentis expendi debet.

Sed queres, An Iudei sint serui & mancipia Principum in quorum regnis habitant, an vero liberi, & ciues.

Durandus. Durandus in 4. dist. 4. quæst. 6. & Cajetanus quæst. 68. art. 10. docent, Iudeos esse verè seruos Principum in quorum regnis habitant, quia ob

mortem Christo illatam meruerunt libertatem amittere, & eam de facto amiserunt per Titum & Vespasianum.

Vasquez vero cap. 5. & Sotus in 4. dist. 5. quæst. Vasquez. vnicæ, art. 10. docent, & merito, non esse seruos, sed verè liberos, & ciues politice & ciuiliter tantum subiectos. Quod significat Innocentius III. *Innoc. III.* in cap. *Et si Iudeos, de Iudeis & Saracenis.* Et id experientia ipsa demonstrat, quia verè tractantur ut ciues, quia permittuntur ire quod volunt, & bona habere, & sibi negotiari, quamvis non semper permittantur quacumque genera bonorum habere, quia sic expedit Republicæ, & regulariter nullum peculiare seruum negare tributum exhibent.

Et quamvis ob mortem Christo illatam digni fuerint ut in seruitutem redigerentur, qui eam Christo intulerint, & qui ei consenserint, non tamen alij qui id ignorarunt: imo & illi quamvis digni fuerint redigi in seruitutem, de facto tamen non sunt ab aliquo in seruitutem redacti, neque a Tito & Vespasiano, quia id nullo fundamento constat.

DISPUTATIO IV.

De effectibus Baptismi.

DIFFICULTAS I.

Vtrum per Baptismum remittantur omnia peccata.

ERROR est hæreticorum nostri temporis, qui, secuti Proclum Origenistam, affirmant per Baptismum non tolli & eradicari peccata, sed tantum radi, tegi, & definire imputari a Deo (quod generaliter docent de omni remissione peccatorum, etiam de ea quæ sit quo cumque alio Sacramento, & extra Sacramentum) quod deduci videtur ex Paulo, qui ad Roman. 7. concupiscentiam, seu fomitem peccati, appellat peccatum, & tamen manet post Baptismum, ergo per Baptismum verè non tolluntur peccata.

De Fide tamen est, per Baptismum verè tolli & eradicari peccata omnia, tam originale quam actualia. Quod specialiter definitur, & oppositus error specialiter damnatur in Tridentino fess. 5. decreto de Peccato originali, & supponitur fess. 14. Eugen. IV. cap. 1. & idem etiam definitur ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, 5. *Primum omnium*, dum ait: *Huius Sacramenti, nempe Baptismi, effectus est remissio omnis culpe originalis & actualis.* Et id con-

*tinetur in Symbolo Niceno in illis verbis: Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, & exprimitur in Scriptura ad Ephes. 5. dum dicitur: Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea, mundans eam lauacro aquæ in verbo vite, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huic modi, ac proinde verè expertem omnis culpa, quia si macula peccatorum verè manerent post Baptismum, quamvis recta, baptizatus non diceretur mundatus, sed sepulchrum dealbatum, immunditijs plenum. Et etiam Act. 2. *Penitentia, & baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.* vbi gene-*

raliter est sermo de peccatis, nullo excepto, & de vera remissione, cum locutio sit absoluta.

Concupiscentia autem quæ post Baptismum manet, dicitur a Paulo peccatum, non quia verè sit culpa, & verè peccatum, sed quia oritur a peccato, & quia ad peccatum inclinat, ut exponit Tridentinum decreto de Peccato originali.

DIFFICULTAS II.

Vtrum per Baptismum etiam remittatur tota pena peccatis debita.

Conueniunt Doctores, per Baptismum remitti totam penam peccatis etiæ in actualibus debitam. Quod definitur ab Eugenio IV. in *Eugen. IV.* suo Decreto, 5. *Primum omnium*, dum ait: *Huius Sacramenti effectus est remissio omnis culpe originalis, & actualis, omnis quoque pena que pro ipsa culpa debetur.* Et in Tridentino fess. 5. *Decreto de Peccato originali*, si recte expendatur. Et id supponitur fess. 6. cap. 14. quod ex perpetua Ecclesiæ traditione constat: & deducitur ex perpetuo usu Ecclesiæ, non iniungentis baptizatis penitentiam aliquam in satisfactionem pro peccatis ante Baptismum commissis.

Quando autem dicimus, totam penam omnibus peccatis debitam auferri per Baptismum, non loquimur de penalitatibus quæ peccatum primi parentis, & originale in nobis ex illo contrahetur sequuntur indirecte, ut famæ, sitis, moribus, mors, & alia, a quibus alias peculiari Dei prouidentia liberaremur, si non fuissent prædicta peccata, quia penitentias istæ non auferuntur per Baptismum, ut experientia constat, sicut neque sunt penæ directæ inflictæ ob dicta peccata: sed tantum loquimur de pena, quæ per se & directe debita est ob peccata quæ Baptismo remittuntur, quia tota hæc aut tota dignitas ad illam per Baptismum semper

semper auferatur, quamvis non semper per Sacramentum Pœnitentia, quod Christus voluit, & instituit valde congruentem diuinæ iustitiae, quia huic maximè congruit, ut totam pœnam in Baptismo condonet, quamvis aliquando iuste possit aliquid illius exigere, quia peccata infidelium ut plurimum committuntur ex ignorantia (quamvis vincibili) non verò peccata iam baptizatorum. Erid tantum voluit Tridentinum scilicet 14. c. 8. dum dictum discernit inter Baptismum & Pœnitentiam reducere videtur ad exigentiam diuinæ iustitiae, id est, in magna congruentiam ipsi diuinæ iustitiae.

Trident. Vasquez. Obferuandum tamen est, ut optimè Vasquez disp. 156. c. 4. non semper ex iustificationis in Baptismo facta remitti totam pœnam peccatis debitam, sicut neque ex vi iustificationis facta in Sacramento Pœnitentia, quia gratia iustificans in utroque collata est eiusdem rationis, & dispositio ad illam in utroque potest esse eadem, & peccata in utroque remittenda possunt esse eiusdem rationis, & aequalia: in modo contingere potest, quod dispositio in Baptismo sit minor, & quod peccata in eo remittenda sint plura & maiora; sed remissio totius pœnae, quæ aliquando nequit tota vi iustificationis remitti, completi ex opere operato, & ex condonatione Dei, sicut etiam per Sacramentum Pœnitentia aliquid pœnae debita remittitur ex opere operato, & ex condonatione Dei, ut dicimus Tractatu de Pœnitentia Diff. x. Diff. x. i.

DIFFICULTAS III.

Quosnam alios effe Eius conferat Baptismus.

Eugen. IV. Trident. **C**onueniunt Doctores, tam parvulis quam adultis per Baptismum conferri gratiam habitualis, & virtutes infusas, saltem Theologicas. Et in primis, parvulis gratiam habitualem conferri, negari non potest: quia ab Eugenio IV. in suo Decreto generaliter definitur, Sacraenta novæ legis (inter quæ numerat Baptismum) gratiam conferre. Quod etiam definitur in Tridentino scilicet 7. can. 6. de Sacramentis in genere. Et specialiter, quod Baptismus conferat parvulis gratiam, per quam delegatur originale, definitur scilicet 5. decreto de Peccato originali; quod etiam constat ex eo, quod parvuli per Baptismum non minus redditur immaculati, quam adulti, ut constat ex dictis Diffic. x. quod nequit fieri absque gratia iustificante. In parvulis autem nulla alia gratia iustificans excogitari potest, quam gratia habitualis, & permanens; ergo negari non potest, parvulis per Baptismum gratiam habitualem conferri.

Deinde, adultis gratiam habitualem per Baptismum conferri, quamvis non sit ita certum ac conferri parvulis, quia adulti sunt capaces gratia actualis ex se iustificantis, nempe actus contritionis, & cuiuscumque alius aetius charitatis, quo iustificari possunt; dubitandum non est, etiam illis gratiam habitualem per Baptismum conferri, non solum quando attritione disponuntur, quia tunc nulla alia forma iustificans per Baptismum collata excogitari potest, qua iustificantur, quam gratia habitualis; sed etiam quando disponuntur contritione perfecta, qua possunt formaliter iustificari, quia etiam tunc per Baptismum non conferuntur.

contritio illa, neque alius actus charitatis, & tamen per Baptismum semper confertur gratia iustificans non ponentibus obicem.

Gratia autem habituali per quodcumque Sacramentum collata annexam esse a Deo collationem auxiliorum gratiae, conductentium ad pecuniam finem illius Sacramenti, ex vi cuius gratia habitualis collata est, ratione cuius dicitur Sacramentalis, dicimus Tract. de Sacramentis in generali, Diff. II. Difficul. III. ac proinde gratia habituali per Baptismum collata annexa est collatio auxiliorum conductentium ad dignem suscipienda reliqua Sacraenta, & ad seruanda præcepta Christi, & ad Christiane viuendum, ad quod Baptismus peculiariter ordinatur.

Et diuersis parvulis per Baptismum aequali gratiam habitualem conferri, & etiam per quodcumque aliud Sacramentum, cuius sunt capaces, & non maiorem vni quam alteri; & diuersis adultis aequali aut inaequali conferri pro qualitate aut inqualitate dispositionis, & etiam eidem, quando repetit receptionem eiusdem Sacramenti, dicimus eodem Tractatu & Dilput. Diffic. v.

Quod verò attinet ad habitus infusos fidei & spei, nondum est definitum per Baptismum infundi & conferri: est tamen traditum, ut probabilius, in Concilio Viennensi sub Clemente V. & referatur in Clementina vnic. de Summa Trinitate & ^{Conciliu} fide Catholica. Quando verò in Tridentino scilicet 6. c. 7. dicitur in iustificatione adulti (per Baptismum videlicet facta, de qua ibi est sermo) cum remissione peccatorum hominem accipere simul infusas, fidem, spem, & charitatem. Per fidem & spem non intelligi habitus saltem determinate, sed intelligi actus, & ad summum actus vel habitus indiscriminatim, quia in adulto, qui iustificatur per Baptismum, est necessarius actus fidei, & etiam actus spei (qui etiam dicuntur a Deo infundi ratione auxiliij prærequisiti, quod Deus in nobis sine nobis operatur) per charitatem verò intelligit aliquid permanens, quod non potest esse nisi qualitas, & non quæcumque nisi habitus, quia in dicta iustificatione non interueniunt necessarij actus charitatis.

Particula autem simul vel idem est quod pariter, quia omnia illa accipit adultus in iustificatione, vel idem est quod simul tempore, non quod in eodem instanti necessario infundantur, sed in toto eodem tempore a quo prima preparatio incipit, quia in eodem tempore adultus recipit fidem, spem, & charitatem, & regulariter prius tempore fidem, deinde spem, & tandem habitum gratiae & charitatis, ut indicatur in Tridentino eis sequentibus verbis: *Nam fides, nisi ad eam spes accedit & charitatis.* In quibus verbis, & in multis alijs eiusdem & sequentis capitulis, per fidem & spem actus, non habitus denotantur. De quo videndum est Vasquez 1. Vasquez 2. diff. 203. c. 9.

Et quod per Baptismum etiam producatur character in anima, dicimus dicto Tractatu Disputatione II. Difficultate x.

Alij verò effectus falsò tribuuntur Baptismo ab hereticis. Primo, quod Baptismo reddantur homines impeccabilis, aut saltem indammabiles, quamvis peccent, dum ab Ecclesia Catholica non discedant. Secundo, quod baptizatis non imputetur ad culpam, neque noccat quod legem Dei transgrediantur. Tertio, quod baptizati nequeant obligari lege aliqua Ecclesiastica. Quartò, quod vota

vota à baptizatis emissâ fuit irrita, & nullius valoris. Quinò, quod baptizati solâ memoriâ baptis-
mî iustificantur. De quibus contra hæreticos vi-
dens & Vasquez disp. 156.c.6.

DIFFICULTAS IV.

An ad effectum Baptismi percipiendam requiratur aliqua contritio peccatorum.

N Omine contritionis intelligimus disdiscen-
tiam & detestationem peccati, prout abstra-
hit sub disjunctione à disdiscientia pura, quae non
est formaliter dolor, sed radix illius, & à disdiscen-
tia dolorosa orta ex dicta pura disdiscientia. Intelli-
gimus autem unam vel alteram sub disjunctione,
quia ad effectum Baptismi codem modo sufficit
aut non sufficit una & altera: & vtrahq; potest appellari dolor, quia posterior est dolor formaliter, &
prior est dolor radicaliter, & in viatoribus ad dis-
discientiam puram regulariter sequitur disdiscen-
tia dolorosa.

Hoc ergo supposito, difficultas hæc tantum pro-
cedit de contritione requisita ad gratiam iustifican-
tientem percipiendam, quia ad recipiendum char-
acterem certum est nihil aliud requiri, quâm id
quod requiritur ad valorem Baptismi, quia qui
validè baptizatur, eo ipso insignitur charactere
baptismali: & solum procedit de contritione re-
quisita ad gratiam iustificantem in adultis, qui
sunt, aut aliquando fuerunt sui compotes; quia in
parvulis, & in amentibus, qui numquam fuerunt
sui compotes, nulla fuit requisita à Christo dis-
positio, vt pote incapacibus illius: & procedit de
adultis, in quibus non tantum est peccatum origi-
nale, sed etiam actuale mortale, quia in eis, in qui-
bus est originales abque actuales mortali (vt con-
tingere potest) ad iustificationem ab originali per
Baptismum suscipiendam nulla requiritur contri-
tio, & nulla retractatio, sicut neque propria volun-
tate peccarunt; quamuis ad id requiratur in illis fides, sine qua impossibile est adultos placere
Deo. Quod spectat illud Marc. vlt. *Qui crediderit,*
& baptizatus fuerit, saluus erit. & in eis etiam re-
quiratur ipse, quia confidant virtute Baptismi sibi
remittenda esse peccata à Deo, vt significatur in
Tridentino fess. 6.c.7. sicut etiam requiratur ad iu-
stificationem medio Sacramento Pénitentie.

Est ergo difficultas, *An in adultis, qui mortaliter peccauit, ad recipiendam per Baptismum gratiam iustificantem, requiratur aliqua contritio & pénitentia peccatorum actualium mortalium.*

Caietanus q.86.art. 2.ad 1. docet, ad id etiam in
dictis adultis non requiri formalem aliquam &
expressam contritionem peccatorum mortalium,
sed sufficere voluntatem suscipiendi Baptismum
(qua in adultis etiam non habentibus peccatum
actuale requisita est ad valorem Baptismi, non
tamquam pars essentialis, sed tamquam quid præ-
sumum) quod probabile censet Ledeima i. p. quartu,
q.10. art. 9. dub. 1. quia voluntas suscipiendi Ba-
ptismum est virtualis quedam contritio & pénitentia
peccatorum, quia Baptismus suscipitur ad
remissionem & destructionem peccatorum; ad id
autem sufficiens videur dicta contritio & pénitentia
virtualis. Quod etiam probabile existimat

Egidius q.62. art. 1. n. 36. de voluntate susci-
piendi Baptismum orta ex actu spei.

Vasquez verò d. 158. c.3. Suarez d.28. lect. 1. Vasquez
& communiter Doctores docent, ad percipiendam
gratiam iustificantem per Baptismum in

adulto, qui peccauit mortaliter, requisitam esse
formalem & expressam contritionem peccatorum.

Quod definitum videur à Tridentino fess. 6.c.6. Trident.

dum ait, ante Baptismum necessariam esse pénitentiam, quæ est motio aduersus peccata per odium
& detestationem, vbi abfque dubio fermo est de
pénitentia, odio & detestatione formalis, vt verba
ipfa præseferunt. Quod expresse videtur Paulus
Actorum 2. illi verbis: *Penitentia, & baptizetur
unusquisque vestrum.* quibus verbis Paulus plus
exigebat, quam voluntatem suscipiendi Bapti-
smum, quia hanc sufficienter exigebat verbis illis,
baptizetur unusquisque vestrum.

In eo tamen qui tantum peccauit venialiter,
(vt etiam contingere potest) non est necessaria con-
tritio ad percipiendam gratiam iustificantem per
Baptismum, etiam si iustificationem ab eo ve-
niali requiratur contritio illius, quia nullum pec-
catum actualē remittitur in Sacramento aliquo
absque prævia contritione & detestatione.

DIFFICULTAS V.

*Vtrum ad gratiam iustificantem per Ba-
ptismum percipiendam in eo qui pec-
cauit mortaliter, sufficiat contritio im-
perfecta.*

Gabriel in 4.dist. 4. q. 2. art. 2. & Petrus So-
tus de Institutione Sacerdotum lect. 4. de Sotus.
Baptismo s. *Vltimo tandem*, docent, ad percipiendam
gratiam iustificantem in eo qui peccauit mor-
taliter, necessariam esse contritionem perfectam.
Quod tradere videatur Tridentinum fess. 6. cap. 6. Trident.
dum ait, ante Baptismum necessariam esse pénitentiam
seu detestationem peccatorum, & signifi-
cat eam oriri ex dilectione Dei, vt constat ex ver-
bis antecedentibus; pénitentia autem & contritio
peccatorum ob dilectionem Dei est contritio per-
fecta. Et ratione probari potest, quia homo per
peccatum mortale avertitur à Deo ultimo fine, &
conuertitur ad peccatum, & ad obiectum pecca-
tis, ergo virtus iustificat, & mandetur ab illo, adhuc
per Baptismum necessaria est contritio, qua auer-
tatur ab illo, & conuertatur ad Deum; sed sola
contritione perfecta avertitur homo à peccato, &
conuertitur ad Deum, ergo ad iustificationem ab
illo percipiendam per Baptismum necessaria est
contritio perfecta.

Vasquez verò d. 158. c. 3. & 4. Suarez d. 28.
lect. 2. Egidius q.62. art. 1. dub. 2. & communiter
Doctores docent, ad percipiendam gratiam iu-
stificantem per Baptismum in eo qui peccauit
mortaliter, non esse necessariam contritionem per-
fectam, sed sufficere imperfectam (qua dicitur at-
tritio) & merito: quia remissio peccatorum, etiam
actualium, est effectus Baptismi, vt definit Euge-
nius IV. in suo Decreto. *Primum omnium.* & ha-
betur Actorum 2. dum dicitur: *Baptizetur unus-
quisque vestrum in remissionem peccatorum.* & c. 22.
dum dicitur: *Baptizare, & ablue peccata tua.* vbi
nomine peccatorum, & nomine peccata tua, etiam
signifi-

significantur actualia, quia originale viuis cuiusque tantum est vnum; ergo ad remissionem peccatorum etiam actualium, & ad gratiam ab illis iustificantem percipiendam per Baptismum, non requiritur contrito perfecta, quia per hanc ante Baptismum presupponeretur collata gratia iustificans, & facta remissio peccatorum, quia contrito perfecta sufficiens est ad remissionem peccatorum, vel tamquam forma, vel tamquam dispositione proxima & infallibilis.

In Tridentino autem cap illo 6. vbi sermo est de penitentia & de cessatione praerequisita ad Baptismum, nomine penitentiae & de cessatione non intelligitur perfecta contrito, sed astrictio, vt ostendit Valquez 1. 2. disp. 20 3. c. 9. Neque obstat, sermonem esse de penitentia orta ex dilectione Dei; quia tantum est sermo de penitentia orta ex dilectione concupiscentiae, quia peccator incipit sibi concupiscere Deum, vt principiam & fontem iustitiae, & sanctitatis, & remissionis peccatorum; ex qua regulariter tantum oriri potest contrito imperfecta, in hoc quamvis regulariter oritur ex dicta dilectione, tamen non exigit ex illa oriri.

Ad rationem vero respondemus, quod quamvis ad iustificationem extra Sacramentum adhuc a peccato originali, sit necessaria perfecta conuertit in Deum, quia extra Sacramentum nullum aliud est medium ordinarium iustificationis, non tamen est necessaria ad iustificationem faciendum per Baptismum, quia Baptismus ex Christi institutione supplet defectum illius ex eo ipso, quod institutus est in remissionem peccatorum.

Ita tamen sufficit contrito imperfecta, seu astrictio, ad iustificationem per Baptismum, vt non sit necessarium, quod virtute Baptismi excitetur contrito perfecta, per quam fiat iustificatio, quia semper per Baptismum, presupposita fide, & ipse, & attritione, fit iustificatio, & tamen non semper excitatur contrito perfecta, vt experientia constat. Et sane ex opposito fieret, moribundum, quamvis petierit Baptismum, & fuerit attritus, credens & sperans, si in amentiam incidat, superflue & absque fructu gratia (ac proinde illicite) baptizari, quia in eo exigitur nequit contrito perfecta.

DIFFICULTAS VI.

Vtrum astrictio ad gratiam in adulto qui peccauit mortaliter, sufficiens debeat esse existimata contrito, & non sufficiat astrictio scita.

N Auarrus c. 1. n. 39. Corduba lib. 1. q. 2. partem affirmatiuam tenuit, quia ex una parte Tridentinum lessi. 6. c. 6. & non pauci Patres ad gratiam & remissionem peccatorum ab adultis percipiendam per Baptismum videntur requiri dolorem de peccatis, ortum ex dilectione Dei; & ex altera parte Baptismus vi sua aliquando abluit peccata actualia, quod fieri non potest, si contrito prarequiratur, quia per hanc supponentur abluta; ergo ut minimum prarequiritur astrictio, quae existimetur contrito.

Vasquez verò disp. 158. cap. 4. Suarez dist. 28. sct. 2. Egidius q. 62. art. 1. dub. 2. & communiter Doctores partem negatiuam tradunt, & merito: quia dicta existimatio non est dispositio adhuc

partialis ad gratiam percipiendam, quia est error quidam, ac proinde indecens, vt à Christo institueretur in dispositionem ad gratiam; neque attritioni, quae est sufficiens dispositio, aliquid boni positivi afferit, quo attrito perficiatur, cum sit error: neque est necessaria, vt excusat baptizandum a peccato aliquo, quod committeret non accedendo ad Baptismum cum contritione perfecta, quasi ex precepto religionis teneatur accedere in statu gratiae, quia vere nullum est praeceptum sic accedendi, quia non est praeceptum aliquod positivum, quia de eo non constat, neque est praeceptum aliquod naturale; quia si aliquod, maximè naturale diuini ortum ex natura Baptismi, supposita eius institutione, vt quis dignè ad illum accedat: sed non est tale praeceptum, quia Baptismus institutus est pro spiritualiter mortuis, ac proinde ad illum non accedit indignè, qui accedit scilicet mortuus & peccator, si alias accedit cum dispositione sufficiente ad effectum illius; infirmus enim, quamvis sciat esse infirmus, prudenter accedit ad medicinam, si alias accedit cum dispositione sufficiente ad effectum medicinæ. Et sane si existimatio illa tantum deseruiret vt baptizandus excusat, retur a peccato contra praeceptum aliquod contritionis, quod est accedendi cum illa, vere non est necessaria, quia ad eam excusationem sufficeret ignoratio aut inconsideratio inuincibilis talis praecepti.

Ad rationem ergo aduersariorum constat ex dictis Diffic. v. Tridentinum (& idem est de Patribus) ad gratiam Baptismi non præquirere dolorem ortum ex amore amicitia Dei, sed tantum dolorem, qui regulariter oritur ex amore concupiscentiae Dei, vt fons iustitiae, qui potest esse astrictio.

DIFFICULTAS VII.

Quae & qualis astrictio sufficit ad gratiam Baptismi in adulto qui peccauit mortaliter.

Circa naturam & qualitatem attritionis sufficiens, & vt minimum prærequisita ad gratiam remissiū peccatorum in adulto qui peccauit mortaliter, percipiendam per Baptismum, dicendum est, eam attritionem, & talem sufficere, & vt minimum prærequiri, quam & qualiter dicimus sufficere & prærequiri ad gratiam remissiū peccatorum per Sacramentum Penitentiae percipiendam, quia eadem & similis absque dubio sufficit & prærequiritur ad gratiam remissiū peccatorum per vitrumque Sacramentum percipiendam.

Iuxta ea ergo, quae dicemus Tractatu de Penitentia Disp. vi. circa naturam & qualitatem attritionis ad gratiam per Sacramentum Penitentiae percipiendam sufficiens, & vt minimum prærequisita, dicendum est, ad gratiam remissiū peccatorum per Baptismū in adulto qui peccauit mortaliter, requiri attritionem & dolorem de peccatis, & non sufficere attritionem & dolorem de carentia & defectu doloris, & requiri attritionem & dolorem de omnibus mortalibus factis ante Baptismum nondum remissis per contritionem, aut per alium actum charitatis, sive expressè de omnibus, siue ex motu comprehendente omnia illa. Et quānis ad

Nauarrus.
Corduba.

Vasquez.
Suarez.
Egidius.

ad dictum effectum sufficiat attrito concepta ex motu & malo æterno (id est pertinente ad alteram vitam) ut ex turpitudine & malitia peccatorum, & ex pœna alterius vitæ, non tamen esse sufficientarium concipi ex tali motu, sed sufficiere concipi ex motu & malo temporali, tamen ræpliciente Deum ut infligentem illius mali, ut ex motu infamie, vel ex motu documenti salutis: quia attrito ex motu mali, ut sic, verè est ob pœnam diuinam, quæ tantum potest esse motuum ad dolendum de peccato, & non de bono opere, & est potens excludere effectum peccandi, quia Deus eo malo punit peccatum, & non opus bonum: & prærequisiri attritionem ita perficit, & firmat de peccatis, ut excludat voluntatem peccandi similia peccata, imò includat implicitè propositum non committendi similia peccata, quod propositum absque expresso sufficit, etiam si peccata memoriae occurrunt, quamvis quando occurrunt memoriae, & attrito est firmata & perfecta de peccatis præteritis, vix possit attritus contineri ab expresso proposito non committendi similia peccata. Et quamvis requista sit attrito ex auxilio gratiae procedens, non tamen requiritur attrito iupernaturalis quod substantiam.

DIFFICULTAS VIII.

Vtrum Baptismus factè susceptus, postea recedente fictione, conferat suum effectum gratiae.

Difficultas hæc procedit de fictione opposita, non valor Baptismi, sed effectui gratiae iustificantis, ut contingit quando quis voluntariè baptizatur, sed absque dispositione sufficiente ad gratiam Baptismi percipiendam.

Conueniunt ergo Doctores, Baptismum sic factè susceptum, ob quod quando suscipitur, non contigit gratiam iustificantem, postea ablata seu recedente fictione illa, valere ad salutem animæ, & remissionem peccatorum. Quod exp̄s Augustinus lib. 1. de Baptismo contra Donatistas cap. 1. & lib. 3. cap. 13. & lib. 6. c. 5. dum docet, Baptismum in hæfci aut schismate susceptum, tunc incipere valere & prodesse ad remissionem peccatorum, & tunc operari salutem, quando factè baptizatus postea corrigitur, & conuertitur ab ea perniciete & separacione, & tunc sub Baptismo anteriora factè suscepto dimitti peccata.

Io. Medina. Ioannes ergo Medina Cod. de Confessione, quæ st. de Confessione facta iteranda, & Ioannes Andreas in Can. Tunc valere, de Consecratione, dist. 4. dum dicunt, remissionem peccatorum, quæ post Baptismum factè susceptum fit, recedente fictione non fieri Baptismo ipso, sed contritione quæ recedit factio, ita ut nihil peculiare tribuant Baptismo antea factè suscepto, manifestè aduersantur Augustino, quem omnes alij Doctores fecerunt.

Ex Doctoribus ergo, qui doctrinam Augustini sic vniuersè traditam amplectuntur & interpretantur, Scotus in 4. dist. 4. q. 5. & Gabriel q. 1. art. 3. du. 2. (quibus consentit Vasquez d. 159. c. 4.) docent, Baptismum factè susceptum postea recedente fictione, valere ex opere operato ad remissionem totius pœnae restantis post remissionem culpæ commissæ ante Baptismum factam per con-

tritionem, aut per Sacramentum Pœnitentia, quibus recedit factio, non verò ad remissionem culpæ, quia hæc iam præsupponit remissa contritione, aut Sacramento Pœnitentia, quibus auferitur factio.

Verum Augustinus, quem dicti Doctores sequuntur, absque dubio etiam concedit Baptismum antea factè suscepto remissionem culpæ, quia locis supra citatis satis significat, Baptismum post ablationem fictionis valere ad remissionem peccatorum, ad quam ob fictionem non valuit, ad quam valeret si factè non recipetur; si autem factè non recipetur, etiam valeret ad remissionem culpæ. Et id exp̄s Augustinus lib. 3. cap. 13. dum ait, Baptismum in hæfci aut schismate susceptum, postea ita valere ad dimitendam peccata, ut idem ipse, qui propter discordiam (id est propter hæfci aut schismata) operabatur mortem, propter pacem (id est propter conuersionem a schismate aut hæfci) intus operatur salutem: vbi Augustinus morti opponit salutem; ac proinde sic ut per mortem intelligit culpam, per salutem intelligit remissionem illius.

Addit tamen Vasquez, Baptismum factè suscep- *Vasquez.*
tum postea valere, & prodesse ad salutem & remissionem culpæ, non ex opere operato, sed aliquo modo; & non ipsum solum, sed ipsum cum Sacramento Pœnitentia, vel cum contritione (quibus recedit factio) quamvis diuerso modo: quia cum Sacramento Pœnitentia prodest, quia per Baptismum, quamvis factè receptum, baptizatus factus fuit capax Sacramenti Pœnitentia, quo postea recepto omnia peccata remittuntur; cum contritione verò, per quam post Baptismum sic receptum elicita remittuntur peccata, prodest ad eorum remissionem, quia contritio ex eo quod Baptismus fuerit iam receptus validè, quamvis factè remittit peccata illa, absque eo quod includat votum Baptismi, quia iam non includit illud.

Doctrina tamen hæc quam Vasquez addit, non est ad mentem Augustini: quia Augustinus absque dubio plus tribuit Baptismo factè recepto quoad remissionem culpæ, dum de Baptismo sic recepto ait prius operari mortem, & postea operari salutem, & post ablationem fictionis incipere valere ad remissionem peccatorum, ad quam non valuit ob fictionem. Vbi absque dubio ipsi Baptismo immedietè & ratione sui tribuit remissionem peccatorum etiam quoad culpam, sicut illam efficeret in principio, si non fuisset factè susceptus. Et sane ridiculum videtur, prædictis verbis tantum voluisse, Baptismum, quando contritione auferitur factio, valere ad remissionem peccatorum, quia contritio, per quam remittuntur, non contineat votum illius, quia contritio ex eo quod non includat votum Baptismi, quia iam est validè susceptus, non fit magis remissio, sed eodem modo est efficax ad id, ac si includeret votum Baptismi, & iste non esset susceptus; ergo Baptismus ex eo nihil valeret ad id media contritione, quia ipsam in nihil iuvat ad id.

S. Thomas verò, & Caietanus qu. 69. art. 10. Suarez d. 28. scđ. 4. Egidius q. 62. art. 1. dub. 5. & communiter Doctores docent, Baptismum factè susceptum, postea recedente seu ablata fictione, reuiviscere quoad suum effectum gratiae, id est, tribuere ex opere operato gratiam iustificantem, &

G remissi-

Augustin. remissiam peccatorum quoad culpam & pa-
nam, quam tribueret quando suscipitur, si fide
non susciperetur. Quod adhuc dubio voluit &
docuit Augustinus, ut constat ex dictis testimo-
niis, quae optimè expendit Egidius.

Qua autem ratione Augustinus duxit fuerit
ad id affirmandum, non latet constat: ad id tam-
en non deficit cōgruentia, & multò maior quam
pro reliquis Sacramentis fide & validè receptis,
qua videlicet Baptismus ex vna parte est medium
necessarium ad iustificationem ab originali, & ab
alijs mortalibus actualibus ante Baptismum com-
missis, & ex altera parte iterari non potest. Ex eo
autem, quod dicta peccata possunt contritione per
se deleri, aut Sacramento Pœnitentia per acci-
dens, tantum deducitur, dictam congruentiam
non esse rationem. Metaphysicè efficacem, non
tamen, non esse maximè congruentem: præser-
tim quod si Baptismus fide suscepimus, postea re-
cedente fictione non operaretur suam gratiam iu-
stificantem, qui fide baptizaretur, priuaretur in
eternum gratia Sacramentali Baptismi, que su-
pra ipsam ut iustificantem addit annexionem au-
xiliorum ad suum Baptismi proportionatorum.

Quod autem Baptismus post ipsūm fide
suscepimus non existat, sed transierit, non obstat,
ut possit suam gratiam Sacramentalē conferre,
quia non est necessarium quod illam conferat, ut
instrumentum physicum; sed sufficit ut morale,
ad quod necessaria non est actualis existentia illius,
imò etiam quando actū existit, illam tantum
conferit ut instrumentum morale, ut generaliter
de omnibus Sacramentis dicimus Tractatus de
Sacramentis in genere, Disputatione III. Diffi-
culty 11.

Et quamvis remissio venialium non sit necessa-
ria ad salutem, nihilominus, supposito quod Ba-
ptismus reuiuiscit quoad remissionem mortali-
um, etiam reuiuiscit quoad remissionem venia-
lium, sicut hanc in principio conferret, quia et-
iam ad eam institutus est, quamvis ea non sit ad
salutem necessaria.

DIFFICULTAS IX.

*Quid requiratur, ut Baptismus fide sus-
ceptus reuiuiscat, & gratiam iustifi-
cantem conferat.*

Conueniunt Doctores, quod, ut Baptismus
fide suscepimus fictione non valori sed gra-
tia opposita (id est absque dispositione sufficien-
te ad gratiam iustificationis) postea reuiuiscat, & il-
lam conferat ei qui post Baptismum sic receptum
commisit peccatum mortale, iam subiectum clau-
ibus Ecclesiae (quale est peccatum post Bapti-
smum omnino commissum, aut saltem comple-
tum & perfectum post Baptismum, quamvis ante
inceptum; quale est peccatum indigna sus-
ceptionis Baptismi, quia malitia huius peccati
post Baptismum completur, cum supponat prius
naturā ipsam susceptionem Baptismi) non suffi-
ciat attritio, sed necessaria sit contritio, aut Sacra-
mentum Pœnitentia: quia dictum peccatum, tam
omnino commissum, quam completum post Ba-
ptismum, non est obnoxium Baptismo, sed Sacra-
mento Pœnitentia, utpote peccatum personæ iam
baptizatae, ergo non remittitur absque Sacramen-

to Pœnitentia in re suscepito, aut absque voto il-
lius in contritione inclusō. Sed nullum peccatum
graue adhuc originale remittitur, non remisso
quocumque alio graui existenti, quia gratia, per
quam peccatum aliquod graue remittitur, quod-
cumque illud sit, est incompossibilis cum quo-
cumque peccato graui; ergo Baptismus in casu di-
cto nequit suam gratiam iustificantem à peccatis
ante perfectum Baptismum contractis tribuere
absque Sacramento Pœnitentia, aut absque per-
fecta contritione, qua aut quo dictum illud pec-
catum remittatur: alias absque contritione & ab-
sque Sacramento Pœnitentia remitteret illud pec-
catum dictum Sacramento Pœnitentia obnoxium.

Quod si respondas, in casu dicto Baptismum
fide receptum remittere per accidens & indirec-
te peccatum illud Sacramento Pœnitentia obno-
xiū, tribuendo per se & directe gratiam iusti-
ficantem à peccatis ante Baptismum contractis,
qua etiam per accidens remittitur quodcumque
peccatum existens in baptizato, sicut etiam Sacra-
mentum Pœnitentia per accidens & indirec-
te remittit peccata obliita; Contra responsione-
tamen est manifestum discrimen: quia quod Sacra-
mentum Pœnitentia ex Christi institutione re-
mittat peccata mortalia, non solum confessā, sed
etiam obliita, est maximè conueniens, quia peccatorum
obliūbū nequit fieri confessio, & non
erat expediens, quod dicta obliuio impedit re-
missionem expreßorum in confessione, & quia vnu-
num mortale nequit remitti sine alio, ideo Christus
satis conuenienter instituit, ut etiam quando
est dicta obliuio peccatorum, Sacramentum Pœni-
tentia conferat gratiam, qua etiam peccata mor-
talia obliita remittantur. Ad hoc autem quod Ba-
ptismus fide suscepimus remittat peccata obnoxia
Sacramento Pœnitentia adhuc per accidens dicto
modo, nulla magna conuenientia cogit, cum illa
possint facile remitti Sacramento ipso Pœnitentia,
cui sunt obnoxia.

Est tamen difficultas, An quando quis fide ab-
sque sufficiēte dispositione suscepit Baptismum,
& neque in ipsa susceptione peccauit mortaliter,
quia bona fide illum suscepit, quia bona fide ab-
sque scrupulo creditit, aut le esse sufficiēte dis-
positionem, aut nullam dispositionem esse necessa-
riam ad dignam susceptionem Baptismi, & neque
post ipsum suscepimus aliud mortale commisit, an
scilicet tunc ut Baptismus postea reuiuiscat, & con-
ferat gratiam iustificantem, necessaria sit contritio
perfecta, an sufficiat attritio, que sufficeret in
principio, quando actū suscipiebatur.

Vaquerz disp. 160. cap. 2. docet, tunc non suffi-
cere attritionem, sed necessaria est contritio:
quia quod Baptismus fide suscepimus postea
reuiuiscat quoad suam gratiam, magis nititur au-
toritate Augustini, & antiquorum Scholastico-
rum qui eum secuti fuerunt, quam ratione aliqua.
Augustinus autem, & antiqui Scholastici num-
quam dixerunt, id habere Baptismum ratione at-
tritionis, sed aut ratione contritionis, aut ratione
Sacramenti Pœnitentia.

Suarez vero disp. 28. sect. 5. Henriquez lib. I. *Suarez*
de Baptismo, cap. 4. & Egidius quest. 62. art. 1. *Henrig.*
dub. 6. docent, tunc sufficiere attritionem, & me-
ritio: quia attritio sufficeret in principio, quando
Baptismus suscipiebatur; ergo etiam sufficit postea.
Pater consequentia, quia Baptismus retinet
suam

suam vim antiquam, & post susceptionem illius nullum nouum impedimentum appossum est. Et confirmatur, quia tunc sola attritione recedit fierio, quæ solum fuit defectus attritionis, ergo tunc sufficit attrito. Patet consequentia, quia ut Baptismus reuiuiscat quoad suam gratiam, sufficit quod recedat fierio. Et quamus Augustinus & antiquiores Scholastici non exprefserint ad id in casu dicto sufficere attritionem, quia casus rarus est, deducitur tamen ex his quæ ipi dicunt, nempe quod Baptismus fieri susceptus, postea vi sua, quam retinet, operatur salutem, & remittit peccata, quæ etiam remittit peccata ante Baptismum perfectum contracta, etiam quando post Baptismum committitur aut perficuntur peccatum mortale, quod regulariter contingit; tunc tamen non sufficit attrito, sed necessaria est contritio, aut Sacramentum Pœnitentia. Et in hoc casu, quia regulariter contingit, loquuntur Augustinus & antiqui Scholastici, quando significant necessariam esse contritionem, aut Sacramentum Pœnitentia, ut Baptismus fieri susceptus postea reuiuiscat quoad dictum effectum.

Ex dictis conflat, ad remissionem peccatorum actualium ante Baptismum contractorum, & ideo faciendam per Baptismum, sufficere attritionem eorum, etiam si quando sunt alia peccata mortalia commissa post Baptismum, quæ eo ipso sunt obnoxia Sacramento Pœnitentia, egeat Baptismus ut peccata sibi obnoxia remittat, iuuari à Sacramento Pœnitentia, aut à contritione, ut peccata ipsi Sacramento Pœnitentia obnoxia remittantur, quod Baptismus sua vi non potest adhuc per accidens, quia vis illius ad remittendam sibi obnoxia, impedita est peccatis mortalibus obnoxij Sacramento Pœnitentia, nisi simul adsit ipsum Sacramentum Pœnitentia, aut contritio, quia aut quo remittantur: sicut neque Sacramentum Pœnitentia potest absque Baptismo fieri recepto remittente peccata ante Baptismum perfectum contracta, remittere per accidens peccata post Baptismum commissa.

Vnde quando etiam sunt peccata mortalia Sacramento Pœnitentia obnoxia, & haec remittuntur per illud, tunc Baptismus & pœnitentia simul omnino concurunt ad productionem gratiae iustificantis ab omnibus peccatis utriusque obnoxij, quia effectus gratiae & remissionis peccatorum prouenit ab utroque mutuo se comitante adiuuante; & maior ab utroque quam à quolibet se proueniret, quia à quolibet prouenit tanta gratia, quanta proueniret si seorsim applicaretur; quia vis, quam quodlibet habet conferendi tantam gratiam, non impeditur ab altero ob concussum illius, quamvis tunc omnes gradus gratiae respondeant utriusque, tamquam vni causa totali morali, & cuiilibet tamquam partiali. Producitur autem ab utroque eo ipso, quod posita attritione, quæ utriusque defertur ut dispositio ad gratiam, perficitur Sacramentum Pœnitentia, & non prius adhuc natura à Sacramento Pœnitentia; quia Baptismus, ut peccata sibi obnoxia remittat, non est necessarium, quod præsupponat remissionem factam à Sacramento Pœnitentia (sicut neque econtra) sed sufficit, ut præsupponatur attrito conductens, ut dispositio, per quam auferitur fierio priuatiua, cum qua fuit susceptus, & ablatio sive cœfatio peccati mortalis in fieri, id est, quod quis

non peccet mortaliter, quia tam carentia attritionis, quamvis ipsum peccare mortaliter, resistunt Baptismo, & quodlibet sufficenter, ut producat suam gratiam.

Et eodem modo, quando peccata obnoxia Sacramento Pœnitentia remittuntur per contritionem, remissio peccatorum, quæ sunt obnoxia Baptismo, etiam fit à Baptismo, & non prius adhuc natura à contritione: quamus admittamus, contritionem esse de facto formam remittentem peccata; & quamus admittamus, ante contritionem præsupponi gratiam habitualem in priori nature, & in genere cause efficientis, ut sit principium efficientis contritionem: quia tunc remissio facta à contritione, & à gratia habituali præsupposita, non est necessaria, nec conducit, ut Baptismus conferat gratiam, & remittat peccata; sed tantum conducit ipsi contritio, ut dispositio ad gratiam iustificantem Baptismi, & non ut forma sanctificans, & remittens peccata: nec hoc modo gratia habitualis, quæ est principium contritionis, quia iustificatio & remissio, facta mediæ contritione, & mediæ hac gratia habituali, non conducit ad iustificationem & remissionem factam post Baptismum, quia fit simul ab his & à gratia per Baptismum collata, quæ in hoc casu distincta est ab ea quæ correspondet contritioni, non ut dispositio ad gratiam Baptismi, sed ut fini, & effectui efficiendo per gratiam habitualem: quia quæ sic respondet contritioni, est causa efficientis. Et in hoc genere cause, prior est gratia habituali collata per Baptismum, quia gratia altera habitualis est causa efficientis physica contritionis, & contritio est dispositio exiitans Deum in genere cause efficientis moralis simul cum Baptismo ad conferendam gratiam habitualem, ac proinde de primo ad ultimum gratia correspondens contritioni ut effectui est causa efficientis gratiae Baptismatis, & consequenter distincta ab ea quod gradum. Nihilominus remissio per Baptismum facta non est posterior remissione facta per contritionem & eius gratiam, imò nec sanctificatio; tum quia contritio & eius gratia non remittunt nec sanctificant in eo genere cause, in quo sunt priores gratia Baptismi, nempe in genere cause efficientis, sed tantum in genere causa formalis: tum etiam, quia quamus in eo genere sanctificarent & remitterent, sanctificatio tamen & remissio ab eis proueniens non esset prior sanctificatione & remissione proueniente à gratia baptismali, quia non conduceat ad sanctificationem & remissionem à gratia baptismali prouenientem, quamus ipsa contritio & eius gratia sint priores dicta sanctificatione & remissione baptismali, quia sunt causa mediæ efficientis gratiae baptismalis, à qua prouenit dicta sanctificatio & remissio.

DIFFICULTAS X.

Vtrum Baptismus reuiuiscens maiorem gratiam sibi respondentem tribuat magis attrito, aut magis contrito, aut melius disposito.

S Varez disp. 28. sc. 4. & Egidius dub. 6. do. *Super.*
cent, Baptismum semel impeditum postea re- *Egidius.*
uiuiscens, conferre minimam gratiam quam
G 2 confer-

conferre potest, tantam videlicet quantum confert infantibus, quia attritio aut contritio per quam postea auctorit obex seu fictio, non disponit positum ad susceptionem Baptismi, quia est post ipsum, sed tantum est remouens impedimentum seu obicem, ex quo non crescit effectus, quia ex illo non crescit efficacitas cauæ, nec capacitas subiecti.

Ochagavia Ochagavia verò q. 24. docet, Baptismum postea à reuincientem maiorem aut minorem gratiam conferre, iuxta mensuram attritionis aut contritionis per quam auctorit obex, ac proinde semper tribuere maiorem minimam: quod docet etiam Vafquez d. 159. ex suppositione, quod Baptismus reuinciat ad talēm effectum gratiae, & meriti: quia tunc attritio aut contritio verè est dispositio positum disponens ad id ad quod etiam est dispositio, quando actu suscipitur Baptismus; ergo iuxta mensuram illius confert maior aut minor gratia. Consequens patet. Antecedens verò probatur, Primo, quia dispositio in physicis non est ut causa applicetur passo, sed ut effectus producatur

Vafquez.

aut recipiatur in subiecto; ergo quamvis tunc contritio aut attritio nequeant disponere ad susceptionem Baptismi, seu ad applicationem illius ad baptizatum, non inconuenit, quia dispositio non est utilis ad id, sed tantum ad effectum gratiae, ad quem optimè possunt disponere, & disponunt. Secundo, quia alias Baptismus sic reuincit, remitteret peccata actualia, absque dispositio aliqua; vnde attritio tunc non est tam remouens impedimentum & obicem, quam fictionem priuatiuam, seu defectum dispositionis necessaria, & non aliter quam disponendo positum: & contritio eodem modo se habet, & non aliter, quando non sunt peccata actualia mortalia post Baptismum commissa; & quando sunt, non solum se habet ut dispositio remouens fictionem priuatiuam, sed etiam est remouens obicem & impedimentum positum, quo impeditus erat Baptismus ad remittenda peccata sibi obnoxia, ex defectu contritionis ad remittenda peccata Sacramento Penitentiae obnoxia, abque adiutorio comitante Sacramentu Penitentiae aut contritionis.

D I S P V T A T I O V.

De ceremonijs seu ritibus Baptismi.

DIFFICULTAS I.

Utrum ceremoniae, quibus Baptismus solemnis celebratur, sint conuenientes & laudabiles.

*B*ERETICI nostri temporis irrident ceremonias, quæ Baptismo solemnem ab Ecclesia adhiberi solent, & damnant tamquam vanas, & quia non sunt sacræ Scripturæ prescriptæ, non attendentes, eas ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine & traditione adhiberi.

Bellarmino. Nihilominus Catholici conueniunt, dictas ceremonias esse conuenientes, & laudabiles obseruari, tum, quia seruunt ad maiorem solemnitatem & splendorem Baptismi, ne viles à rudioribus habeatur, & contemnatur; tum etiam, quia eis aliquid fruicuose significatur. De qua re contra haereticos legendi sunt Bellarminus lib. 1. de Baptismo, c. 24. & Waldensis de Sacramentis c. 45.

Vvaldensi. Quod autem dictæ ceremoniae non sint in Scriptura prescriptæ, non sufficit ut non obseruentur laudabiles, quia ad hoc sufficit Ecclesiæ institutio ob conuenientem significationem earum, aut ob alium honestum finem; quia Ecclesia non deest auctoritas ad aliquid noui addendum, quod, saluâ essentiâ Baptismi, expediens iudicauerit.

DIFFICULTAS II.

Quæ ceremoniae adhibenda sint in Baptismo solemnem.

*P*RIMO, circa tempus, quod non tam ceremonia quam circumstantia est, nullum est nunc pro Baptismo solemnem determinate prescriptum,

quamvis olim Sabbato tantum Resurrectionis & Pentecostes solemniter administretur adulis.

Secundo, circa locum in quo Baptismus solemniter adhibendus est, qui non tam ceremonia quam circumstantia est, quamvis olim essent loca ad id peculiariiter deputata, & ab Ecclesijs separata, quæ Baptisteria dicebantur; iam tamen in singulis Parochijs Baptismus solemniter conferatur in loco quodam determinato, in quo vas lapideum ad id consecratum est, in quo adest aqua ad Baptismum preparata, extra quod ex Clementis V. prescripto in Clement. vñica, de Baptismo & eius effectu, non est licitum Baptismum solemniter ministrare, nisi filijs Regum & Principum, aut in casu necessitatis, in quo infans nequeat absque periculo ad Ecclesiam deferri. Per Principes autem Glossa intelligit supremos Regiam iuridictiones habentes.

Tertiò, aqua naturalis, quæ necessaria est ad valorem Baptismi, debet esse benedicta peculiariis inuocationibus, & consecratione, tria Christi perfusione, ut habetur in Rituale, non necessitate Sacramenti, sed tantum præcepti Ecclesiastici, orta ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine.

Quartò, adhibendus est Patrinus. Quintò, in Baptismo nomen imponitur baptizandis. Sextò, fit abrenuntiatio satanæ. Septimò, fit professio fidei, seu publica recitatio Symboli. Octauò, imprimatur signum Crucis fronti & pectori baptizandi. Nonò, fit exorcismus seu abiuratio demonis, & tria exsufflatio annexa ipsi exorcismo. Decimò, fit appositi salis exorcizati in ore baptizandi. Undecimò, aures & nares baptizandi ter saliuâ tinguntur. Duodecimò, fit impositio manus Sacerdotis super caput baptizandi, & benedictio. Decimotertio, fit Vnctio, qua baptizandus oleo benedicto vngitur in pectori & in scapulis. Decimoquartò, fit vñctio, qua iam baptizatus vñ-

gitur